

W dniu 23 października 2011 r. zmarł prof. dr hab. Józef Szymański.

Profesor Józef Szymański urodził się 13 lutego 1931 r. w Wojniczu. Absolwent historii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego (1957). Stopień doktora uzyskał w 1963 roku na Uniwersytecie Warszawskim, stopień doktora habilitowanego w 1969 roku. W 1980 roku uzyskał tytuł profesora, a w 1986 roku stanowisko profesora zwyczajnego. Z Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej zawodowo związany w latach 1963-1969 (adiunkt w Instytucie Historii) oraz w latach 1976-2010, gdzie pełnił następujące funkcje: w latach 1982-1984 rektor, 1981-1982 prodziekan Wydziału Humanistycznego, 1984-1990 członek Senatu, 1991-1993 dyrektor Instytutu Historii, od 1977 kierownik Zakładu Nauk Pomocniczych Historii i Bibliotekoznawstwa. W latach 1974-1975 kierownik Zakładu Historii Starożytnej i Średniowiecznej Uniwersytetu Śląskiego.

W roku 1958 ukończył studia a w 1964 roku obronił pracę doktorską o kanonikacie świeckich i formach pokrewnych, wykonaną na seminarium Aleksandra Gieysztora. W pięć lat później przedstawił pracę habilitacyjną, którą opublikował w postaci monografii i obronił w Uniwersytecie Warszawskim w 1969 roku. Podejmowała ona po raz pierwszy w naszej historiografii z pozoru mało wdzięczne pole obserwacji katalogów biskupich i opackich. Przyświecał temu zamierzeniu cel nadrzędny – możliwość przeniesienia tych badań na analogiczne katalogi w Polsce i tym samym wzbogacenia ubogiego zasobu źródeł do studiów nad polską elitą kościelną czasów monarchii wczesnopiastowskiej. Systematyczne zainteresowania biografistyką kościelną zostały więc poszerzone o zabytki polskie, a ich rezultatem była edycja katalogów biskupów krakowskich w szacownej serii Monumenta Poloniae Historica. W okresie żywego i twórczego poznawania i interpretowania dziejów Kościoła pojawił się w biografii naukowej Józefa Szymańskiego nie tyle nowy, co inny kierunek studiów, uprawiany przez badaczy nauk pomocniczych historii. Dzieło Nauki pomocnicze historii należy niewątpliwie do podstawowych osiągnięć pisarskich Józefa Szymańskiego. Podręcznik ten odpowiada potrzebom warsztatu studenta historii i historyka-badacza w zakresie klasycznych umiejętności krytyki źródeł, ale kieruje także uwagę na obszary pokrewne,

przynależne do historii kultury artystycznej i duchowej w ogóle. Dwa tytuły profesorskie Józef Szymański otrzymał kolejno w latach 1980 i 1985.

Zainteresowania badawcze Profesora koncentrowały się wokół nauk pomocniczych historii (metodologiczne podstawy, dzieje pisma, chronologia, heraldyka, epigrafika, kodykologia), dziejów społecznych średniowiecznej Polski (szczególnie rola Kościoła), edytorstwa historycznego. W latach 1995 – 1998 pełnił funkcję Rektora Studium Generale Sandomiriense - Wyższej Szkoły Humanistyczno-Przyrodniczej w Sandomierzu. Od 1964 członek Polskiego Towarzystwa Historycznego Oddziału w Lublinie, a także członek Komitetu Nauk Historycznych Polskiej Akademii Nauk (m.in. przewodniczący: Komisji Nauk Pomocniczych Historii Komitetu Nauk Historycznych, Komisji Nauk Pomocniczych Historii, Źródłoznawstwa i Edytorstwa Komitetu Nauk Historycznych). Członek założyciel i Wiceprezes Polskiego Towarzystwa Heraldycznego, od 1986 członek *Association for the Study of Imperial, Papal and Royal Rulership*, od 1985 *Centre Europeen de Recherches sur les Congregations et Ordres Religieux*.
Odznaczony Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Medalem Komisji Edukacji Narodowej.

Trzy środowiska: Katolicki Uniwersytet Lubelski, Uniwersytet Warszawski i Instytut Historii PAN w Warszawie ukształtowały osobowość twórczą Profesora Józefa Szymańskiego, w dwóch kolejnych, w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie i Uniwersytecie Śląskim w Katowicach formował on innych. Środowisko w którym się kształcił i zdobywał rudymenty swojej wiedzy tworzyli historycy jego Alma Mater - Katolicki Uniwersytet Lubelski, wśród których należy wspomnieć przede wszystkim Mieczysława Żywczyńskiego, Andrzeja Wojtkowskiego i Jerzego Kłoczowskiego. To stąd wypłynęła inspiracja do podjęcia badań nad historią społeczno-religijną, nad dziejami Kościoła. Pierwsze prace poświęcił Profesor Szymański na rozpoznanie tych zjawisk związanych z miejscem swego urodzenia – Wojniczem, będącym siedzibą kolegiaty i archidiakonatu, aby następnie od historii regionalnej przejść do studiów nad kolegiatami i kapitułami na obszarze Małopolski i ostatecznie całej Polski.

Ważne miejsce w Jego działalności zajmowały dzieje małej ojczyzny - Wojnicza, której badaniu poświęcił wiele czasu. Opublikował książki: Kapituła kolegiacka w Wojniczu 1465-1786, Wojnicz dzieje i zabytki, Przewodnik po Wojniczu inaczej oraz cykl artykułów naukowych: Początki parafii w Wojniczu, Powstanie archidiakonatu wojnickiego, Archiwum i biblioteka w Wojniczu, Dekanat wojnicki w świetle niektórych uwag o organizacji dekanalnej, Powstanie kolegiaty św. Wawrzyńca w Wojniczu, Życie religijne w Wojniczu do poł. XV w, Czas powstania kościoła w Wojniczu i benedyktyni tyńieccy. Zamieszczał także liczne artykuły na łamach Zeszytów Wojnickich. Z Jego inicjatywy powołano Biblioteczkę Historyczną TPZW w celu wydawania źródeł do dziejów Wojnicza i udostępniania ich do badań naukowych (wyszło już 40 tomów, jeden jest w przygotowaniu).

Zmarł prof. dr hab. Józef Szymański

Wpisany przez Administrator
poniedziałek, 24 października 2011 18:42

Uroczyste pożegnanie Profesora ze społecznością akademicką rozpocznie się o godzinie 10.00 28 października 2011 r. w holu Wydziału Ekonomicznego w gmachu Rektoratu UMCS.

Msza żałobna zostanie odprawiona w Kościele Akademickim Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego o godz. 12.15 w dniu 28 października 2011 r. Po mszy świętej odbędzie się pogrzeb na Cmentarzu przy ul. Lipowej w Lublinie.

Źródło: [UMCS](#) oraz [WSHP](#) oraz "Przewodnik po Wojniczu Inaczej"